

זיכרון ירושלים על הנהרות (תהלים קל"ז)

בית א: על נהרות בבל

שם ישבנו גם בכינו

בזכרנו את ציון.

בית ב: על ערבים בתוכה תלינו כזרומינו.

כי שם שאלונו שובינו דברי שיר

ותוללינו שמחה

שירו לנו משיר ציון.

איה נשיר את שיר ה' על אדמת נגר.

בית ג: אם אשכחך ירושלים תשכח מיני.

תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי

אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי.

בית ד: זכר ה' לבני אדום את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד כה.

בת בבל השדודה אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו.

אשרי שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע.

"שם ישבנו"

ראב"ע: "טעם ישבנו כמו משתוממים יושב משמים על כן מלת גם".

מדרש תהילים, קל"ז: "שם ישבנו – מה ת"ל שם ישבנו? מלמד שלא היה להם ישיבה, משיצאו מירושלים

עד שהגיעו לפרת".

אוצר המדרשים (אייזנשטיין) עמוד תלג:

"כיון שגרמו העונות ונכנסו גוים לירושלם נטלו ללוים בני משה וכפתו ידיהם לאחוריהם, כיון שהגיעו

לנהרות בבל השיבו אחור ידיהם ואמרו להם: תקישו לפנינו בכינורות שלכם כדרך שהייתם מקישים לפני

אלהיכם! מיד שלטו בעצמם ונתנו בהונות ידיהם לתוך פיהם וקטעו אותן בשיניהם, ומראים אצבעות שלהם

ואומרים: היינו כפותים ונתקטעו אצבעותינו ואין אנו יכולים להקיש בכינורות.

באותה שעה נשבע להם הקב"ה: אתם קטעתם אצבעות ימינכם אף אני משיב אחור ימיני מפני אויב, ואינה

חוזרת אלא א"כ אזכור אתכם, שנאמר 'אם אשכחך ירושלם תשכח ימיני'".

מלבי"ם: "על ערבים בתוכה" – הגם שהיה לנו בבבל כל התענוגים הערבים והנעימים לגוף, בכ"ז על זה

בעצמו תלינו כנורותינו, ולא רצינו לשמוח בטובה. וזה בעצמו היה לנו לאבל שארץ האויב מלאה ערבות ועדן

ועיר ה' חרבה".